

rá időm. Hiszen még fiatal vagyok. De azért mégis tettem egyet felséges Istenem; meghaltam a magyar szabadságért...

— Derék ember vagy, Fegyverneki Sándor — szólott hozzá az Ur, — mától kezdve itt léssen helyed országomban. De, mondjad csak... nem sajnáltad otthagyni még a földet, jó vitéz?

— De igen, én Istenem... porba tiport magyar hazámat... és az én édes jó anyámat...

Az Ur most gyöngéden magához intette a vergődő lelket és a messzeségbe nézve mutatott;

— Ne féltsd, fiam, a magyar szabadságot, mert arra én vigyázok! Nyugodj meg hát... Az édesanyád pedig... itt vár téged az én országomban... Nézz csak oda, kit látsz ott, az angyalok között szeliden és mosolyogva?

— Édesanyám! — sóhajtott a fiú boldogan.

Az anyja megölelte s könnyek között mondta fiának:

— Mindent láttam, fiacskám, mindent... Derék fiam és vitéz kuruc voltál, szófogadó, s mindig teljesítetted kötelességed. De ezentúl el nem hagyjuk egymást többé sohasem!

(*Arató Béla.*)

A HŐSÖKÉRT IMÁDKOZOM.

Mikor a nap int a mezőknek,
Mikor e lepkék kergetőznek,
Mikor a szegfűk nyiladoznak,
Mikor a rózsák illatoznak;
Én elfelejtek minden örömet.
Ősszekulcsolom a két kezem
S emlékezem...

Látom a csaták vérviharját,
Hallom az ágyúk vad haragját,
Hallom a hősök felhörgését,
Látom a testvér ömlő vérért
S feléled lelkem minden bánata...
Összebb kulcsolom a két kezem,
— Emlékezem...

Elszáll a lelkem őhozzájuk,
Megmozgatom a keresztfájuk,
Virágot szórok szent porukra,
Örökké élő templomukra, —
S amíg a hősök csendben alszanak,
A fejfájukat sorra csókolom;
Imádkozom...

Móra László.

Az uzsoki piros virágok.

Hallottátok ugy-e, hogy vitéz honvédeink ismét átkeltek a Kárpátokon és diadalmasan elűzték határunkról az orosz seregeket! Bizony, sokszor oda kellett állni a magyarnak határaihoz, s fegyverrel kezében kellett megvédelmeznie szép országát. De különösen a vadregényes kárpáti bérceket és völgyeket öntözte rengeteg magyar vér. Azóta nyílnak ott piros virágok... a magyar katonák elhullott véréből nőnek...

Az a történet, amit elmondok most nektek, az első világháborúban történt, ti akkor még nem éltetek, de édesapáitok bizonyosan emlékeznek rája. Akkor is az orosz akart betörni Uzsoknál szép hazánkba, hogy itt felpredáljon mindent, amit hosszú évszázadok alatt építettünk s megtizedelje ismét a drága magyar életeteket. Tizenegyzedszer próbálták meg az oroszok, hogy az uzsoki szorosot elfoglalják s betörjenek Magyarországra. De mindannyiszor véres fejjel verték vissza derék honvédeink.

A határvédő parancsnok akkor Csermák ezredes volt, akit csak úgy neveztek később, az uzsoki hős. Mindenki tudta, hogy neki volt köszönhető, hogy Uzsoknál nem sikerült betörni az oroszoknak hazánk területére. Ez a szikár, őszbeborult katonára állotta el derék magyar vitézeivel a százszor nagyobb orosz túlerő előtt az utat, amely az Alföld rónáira vezet. Megtévészttette, visszaverte, megbénította a mindenáron betörni akaró orosz sereget. Tudta jól, hogy maroknyi csapatával nem számíthat mégsem győzelemre, mert ha tíz oroszot levágtak, százannyi lépett a helyére. Félto gonddal kímélte embereit. Nemcsak ügyes vezér, hanem jószágos ember is volt.

1914 decemberében, annak is utolsó napján történt, hogy az oroszok még egyszer nekivetették magukat a szorosnak. Cselhez folyamodtak. Be akarták keríteni a hős ezredest maroknyi csapatával együtt. De a hős vezér se volt ám rest! Lórakapott és úgy osztogatta parancsait. Éppen a magaslatok felé mutatott, amikor halálos lövés érte. Megingott nyergében.

— Eltaláltak, fiam... — szólt halkán és hirtelen megszédülve leesett lováról.

Katonái segítségére siettek s egy közeli házba vitték, ahol sebeit bekötötték. Azután kezdődött még csak az igazi harc. Egész éjjel tombolt az ütközet, bömböltek az ágyúk, katagott a gépfegyver, sikkantottak a puskagolyók, kavargott a rohamozók ordító tömege... De a csata végét az uzsoki hős már nem érthette meg... Utolsó szavai is ezek voltak katonáihoz:

— Előre, édes fiaim... mert ha Uzsok elesik... elvész a haza is...

Az orosz túlerőt azonban nem lehetett megállítani. Ott esett el Csermák ezredes egész csapata, de megmutatták, hogy amíg magyar áll a határon, addig be nem teheti lábát a szorosokon egy ellenség sem.

Mikor a benyomuló oroszok rátaláltak az ezredes egyszerű, nyírfakeresztes sírjára, összegyűltek az orosz tisztek, imádkoztak, a katonák pedig dísztüzet adtak a rettenhetlen hős tiszteletére. Mert tudták, hogy ellenfelük vitéz vezére volt az ott nyugvó hős.

A hős katonai tiszteletét még az ellenségnek is el kell ismernie.